

עק"נ (חיפה) 1859-05-24 - עמרם זהבי נ' מאיר רבינוביץ

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עק"נ 1859-05-24 זהבי נ' רבינוביץ'
עק"פ 37540-05-24 שם תיק ללא שמות חסויים
תיק חיצוני:

לפני הרכב כבוד השופטים:
השופט אברהם בולוס [אב"ד]
השופט מאזן דאוד
השופט ניצן סילמן
המערער/משיב שכנגד עמרם זהבי ת.ז.

נגד
המשיב/מערער שכנגד מאיר רבינוביץ ת.ז.

פסק דין

שני ערעורים שהדיון בהם אוחד.

הראשון - עק"נ 1859-05-24, אותו הגיש עמרם זהבי - הוא הנאשם בהליך קמא (להלן: **זהבי**), ובגדרו השיג כנגד הרשעתו בחלק מהעבירות שיוחסו לו בקובלנה פלילית פרטית, זאת בהכרעת דינו של בית המשפט השלום בפתח תקווה (כב' השופטת אליאנא דניאלי) שניתנה ביום 26.2.24 (להלן: **הכרעת הדין**), וגם כנגד חומרת העונש בגזר-דין מיום 20.3.24 (להלן: **גזר הדין**).

השני - עק"פ 37540-05-24, אשר הוגש ע"י מאיר רבינוביץ - הוא הקובל בהליך קמא (להלן: **רבינוביץ**) ובגדרו השיג כנגד זיכוי זהבי (להלן: **זהבי**) מחלק מהעבירות שיוחסו לו באותה הקובלנה.

יצוין, כי במקור שני ההליכים הוגשו לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, אלא שבמשך ובהתאם להחלטת בית המשפט העליון (כב' ממלא מקום הנשיא בדימוס, השופט פוגלמן) שניתנה בבש"פ 3758/04 ביום 13.6.24, הדיון בשני ההליכים הועבר לבית המשפט המחוזי בחיפה.

הקובלנה

1. רבינוביץ משמש משנת 1993 בתפקידים ציבוריים במושב הדר עם בו מתגוררים הצדדים (להלן: **היישוב**); לרבות חבר ויו"ר ועד האגודה, נציג המושב וחבר ועדת המשנה לתכנון ובנייה במועצה האזורית עמק חפר, ובעת הגשת הקובלנה שימש כיו"ר הוועד המקומי במושב. ואילו, זהבי שימש כחבר הוועד המקומי בין השנים 1994 - 2012.

2. במסגרת הקובלנה אותה הגיש רבינוביץ בפני בית המשפט קמא, הוא טען כי מסוף שנת 2012 מנהל זהבי נגדו מסע הכפשה, במסגרתו הוא מפנה שלל טענות כוזבות ופוגעות, אותן הוא מפיץ לגורמים רבים באופן גלוי ואנונימי. מדובר בעשרות פרסומים חריפים ביותר, המופצים בתפוצה רבה שאינה ידועה במלואה לרבינוביץ, ומלמדת לשיטתו על הכוונה לפגוע בו.

3. הרקע לקובלנה מתאר בהרחבה הליכים רבים שהתנהלו בין הצדדים לאורך השנים, כפי שיפורט להלן -

- במאי 2013 הגיש רבינוביץ בבית משפט השלום בנתניה קובלנה (ק"פ 36659-05-13) שהסתיימה בהסכמת הצדדים לסילוקה ללא צו להוצאות, מתוך תקווה של רבינוביץ שבכך יסתיים מסע ההכפשה נגדו;

- רבינוביץ הגיש תביעה אזרחית בבית משפט השלום בפ"ת (ת"א 66116-03-15), בגין שורת פרסומי לשון הרע. בפסק הדין אשר ניתן ביום 5.9.17 חויב זהבי לשלם לו פיצוי בסך 150,000 ₪, שטרחה והוצאות משפט. בפסק הדין נקבעו ממצאים עובדתיים כנגד זהבי, ובהם כי היה בהתנהלותו זדון וחוסר תום לב, כי עקב אי שביעות רצונו מכך שלא נבחר לתפקידים ציבוריים במושב האשים את רבינוביץ במעשי שחיתות ומרמה ללא ראיה, וכי בפרסומיו הוא מציג דברים באופן חלקי ומניפולטיבי; ערעורי הצדדים לבית המשפט המחוזי מרכז נדחו בהסכמה במסגרת ע"א 51524-10-17, וזהבי התחייב שלא לבצע פרסומים מנוגדים לדין, וכי עובר לפרסומים שיש לו לגביהם ספק ייוועץ בעורך דין - הסכמות שקיבלו תוקף של פסק דין;

- בפברואר 2019 הגיש רבינוביץ תביעה אזרחית נוספת כנגד זהבי, ת"א 10272-02-19, אשר נדונה בבית משפט השלום בפתח תקווה. גם תביעה זו התקבלה בפס"ד שניתן ביום 9.1.23, בכך שזהבי חויב לשלם לרבינוביץ פיצויים בסך 30,000 ₪;

- ביום 24.9.19 הגיש רבינוביץ בקשה לצו למניעת הטרדה מאיימת בבית משפט השלום בנתניה (ה"ט 57971-09-19) לאחר שתושבת המושב פגשה בזהבי וזה איים באוזניה כי יהרוג את רבינוביץ אם יפסיד במשפט נגדו. בדיון שנערך במעמד שני הצדדים ביום 26.9.19 התחייב זהבי שלא לאיים על רבינוביץ ולא להטריד אותו, לאחר שהודה באמירת הדברים אך טען כי הם נאמרו באופן מטאפורי. זהבי גם התחייב שלא לאיים עוד על רבינוביץ, ולא להיות בקרבתו הפיזית, כן ניתן צו הדדי למשך 6

חודשים.

- לאחר מתן הצו החל זהבי להסתובב ברחבי המושב ומחוצה לו עם מגפון, כשהוא קורא קריאות רמות באמצעותו. נוכח האמור, הגישה מזכירת המושב בקשה לצו למניעת הטרדה מאיימת נגד זהבי במסגרת ה"ט 20783-09-19. ביום 11.9.19 ניתנה החלטה האוסרת על זהבי להשתמש במגפון, מערכת כריזה ו/או מערכת הגברה למשך 8 חודשים; ביום 30.4.20 הגישה תושבת נוספת המתגוררת במושב וחברה בוועד המקומי בקשה לצו למניעת הטרדה מאיימת, במסגרת ה"ט 39100-04-20, וביום 7.5.20 ניתן צו האוסר על זהבי להיכנס למבני ועד הישוב ובית העם. כן נאסר עליו להשתמש במהלך ישיבות הוועד באמצעי הגברה ברדיוס של 50 מ' ממבנה הוועד, למשך 6 חודשים.

- סמוך לפקיעת צו ההטרדה הראשון, ביום 11.5.20, חזר זהבי להשתמש במגפון והפעם בסמוך לבית רבינוביץ, תוך שהוא קורא קריאות חריפות - כמתואר באישום הראשון עליו אעמוד בהמשך הדברים.

- ביום 2.7.20, נוכח הקריאות הקולניות אותן השמיע זהבי במגפון בסמוך לבית רבינוביץ, הגישה תושבת נוספת המתגוררת בסמוך לרבינוביץ, בקשה לצו למניעת הטרדה מאיימת (ה"ט 13674-07-20) בבית משפט השלום בנתניה. ביום 8.7.20, לאחר שרבינוביץ הצטרף כנציג הוועד לבקשה, ניתן צו במעמד צד אחד האוסר על זהבי לקרוא קריאות במגפון ברחבי הישוב. בדיון שהתקיים ביום 14.7.20 הוארך הצו הזמני עד ליום 23.7.20.

4. האישום הראשון: ביום 27.5.20 בשעה 19:00, הגיע זהבי סמוך לביתו של רבינוביץ כשהוא אוחז בשלט עליו נכתב: "דם ילדינו בראשכם". עם הגיעו, החל זהבי להשמיע באמצעות רמקול נייד קריאה חוזרת כלפי רבינוביץ: "מאיר רבינוביץ היו"ר, דם ילדינו בראשכם". בשלב מאוחר יותר, הוחלפה הכריזה האמורה בכריזה - "מאיר רבינוביץ' דם ילדינו בראשך". נטען כי מדובר בביטויים מצמיתים ואלים הפוגעים בשמו הטוב של רבינוביץ, מציגים אותו בפני תושבי הישוב כאדם המסכן את ילדיהם. נטען כי הכריזות הושמעו עשרות פעמים במשך כשעה, נעשו בקול רם מאוד, כך שהשכנים והילדים בבתי סמוכים ומרוחקים שמעו או היו יכולים לשמוע אותן בבתיהם, וכך גם עוברי אורח, והכל בכוונה לפגוע ברבינוביץ.

מאותו מועד, כמעט מדי יום חול התייצב זהבי סמוך לבית רבינוביץ, ליד הכניסה הקדמית או האחורית, בשעה 07:00 ובשעה 18:00 למשך כשעה בכל פעם, כשהוא מנופף בשלט האמור ומשמיע בקול רם את אחת הקריאות לעיל, עשרות פעמים בכל מועד, כך ששכנים, תושבים ועוברי אורח שמעו אותו, הכל בכוונה לפגוע ברבינוביץ.

לזהבי יוחסו בגין מעשים אלו מאות עבירות לפי סעיף 6 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה - 1965 (להלן: חוק לשון הרע) ועבירה של פגיעה בפרטיות לפי סעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות.

התשמ"א-1981 (להלן: חוק הגנת הפרטיות).

5. האישום השני : ביום 19.6.20 פרסם זהבי ברבים, באמצעות הדואר האלקטרוני ובאמצעים דיגיטליים וסלולריים בתפוצה שאינה ידועה במלואה לרבינוביץ, ובכלל זה למזכירות ועד הישוב, מכתב שמוען לרבינוביץ ולגב' מירב יובל ששימשה קודם לכן רכזת הקהילה ומזכירת ועד האגודה, שכותרתו "מאיר רבינוביץ ומירב יובל - דם ילדינו בראשכם". במכתב נכתב בין היתר כי רבינוביץ ומירב יובל שיקרו באותו שבוע בבית המשפט במצח נחושה, כשהם מנסים לזכות בחיסיון עובד ציבור על עוולות שהגו וביצעו. נטען במכתב כי מדובר בדיני נפשות ובצמד הסבור שקיבל 'רשיון להרוג', וזהבי מודיע בו כי הם לא יוכלו עוד להסתתר, להפר אמונים ולבצע עוולות תחת מסך 'הוועד'. נטען כי בדבריו אלה, התייחס זהבי לתביעה קטנה שהגיש נגד מירב יובל בת"ק 2006-02-20, אשר נדחתה ביום 16.6.20 תוך חיובו בהוצאות. כן נטען, כי הביטויים בהם השתמש זהבי הם אלימים, פוגעים בשמו הטוב של רבינוביץ, מציגים אותו בפני תושבי הישוב כאדם המסכן את ילדיהם, וכי מדובר בביטויי שטנה קשים שיש בהם לשון הרע חמורה, המייחסת לרבינוביץ התנהגות לא מוסרית וביצוע עבירות פליליות חמורות לרבות עדות שקר והפרת אמונים. לפיכך הואשם זהבי בביצוע שתי עבירות לפי חוק לשון הרע.

6. האישום השלישי : ביום 26.6.20 פרסם זהבי ברבים, בדואר אלקטרוני ובאמצעים דיגיטליים וסלולריים שאינם ידועים לרבינוביץ, ובכלל זה למזכירות הישוב, מכתב שמוען לרבינוביץ ובו צוין שוב "דם ילדינו בראשך", ובגין כך זהבי הואשם בעבירה לפי חוק איסור לשון הרע.

7. האישום הרביעי : ביום 8.7.22 שלח זהבי דואר אלקטרוני לתפוצה רחבה של נמענים, שכותרתו - "הלוחש לכנופיית המושחתים הון-שלטון בהדר-עם". במייל נכתב, בין היתר, כי רבינוביץ גונב כספי ציבור, וצוין כי בדיון בבית המשפט ביום 14.7.22 יחקרו חברי כנופיית הון-שלטון של הדר-עם שניצלו את כוחם בשלטון המקומי, וגנבו בצורה ישירה או עקיפה כספי ציבור, ושדם ילדינו בראשם. גם באישום זה יוחסה לזהבי העבירה לפי חוק איסור לשון הרע.

8. האישום החמישי : ביום 3.4.22 שלח זהבי דואר אלקטרוני לתפוצה רחבה של נמענים תחת הכותרת: "הלוחש לוועד - אנחנו הריבון ננקה את הרקבון - ממשיכים". בפרסום זה פירט זהבי לציבור אודות דיון שהתנהל בבימ"ש השלום בפ"ת ביום 27.3.22. הפרסום מוען אל הנהלת המועצה האזורית עמק חפר ואל הוועד המקומי של הישוב, ומתוכנו עולה כי המכתב נשלח למזכירות מושבים במועצה האזורית. בפרסום כתב זהבי, בין היתר, אודות רבינוביץ וב"כ דאז, עו"ד ארד איילון, אשר מונה לאחר תחילת ההליך לכהונת שופט בבית המשפט המחוזי מרכז "עמדו שם שני גנבים של כספי-ציבור...עמדו שני המושחתים והזיעו כמו סוסים...שני הפושעים האלו, קרציות של כסף ומוצצי דם...מאיר רבינוביץ, בעל-הון-שלטון שהורס את הכפר כבר 30 שנה, תוך ניגוד עניינים חריף, שהכסף נוזל לו מכל החורים בגוף ותאוות הבצע הבזויה שלו נשפכת לו מפרצופו...עומדים בבית המשפט שני גנבי-כספי-ציבור-רודפי-בצע-מתועבים, ומספרים כמו חברי ארגון פשע...מסתבר שגנב-כספי-הציבור המושחת הון-שלטון הזה מגיש נגדי תביעת השתקה של מיליון שקל על זה שגיליתי ופרסמתי את השחיתות הנוראה

הזו...ועומד גנב-כספי-הציבור הזה, ועורך הדין הפושע שלו, ומשקרים במצח נחושה לבית המשפט... וראה זה פלא עומד גנב-כספי-הציבור, מאיר רבינוביץ...וגנב כספי-הציבור הסביר בבית המשפט...הערה: עוד נדון על השקרים וסיכון מכון של חיי אדם בנושא המצלמות... שלא לדבר על נקמת דם כאשר חו"ח גנב-כספי-הציבור-המושחת הזה יגרום להרג של משהו...כעת כאשר הגנב הון שלטון הורג ילדים פוטנציאלי... בקרוב נפרוש בפניכם את דברי הגנבים-מקופת-הציבור, המפלילים עצמם במו פיהם...שני רודפי בצע מתועבים שדם ילדינו בראשם וכספי ילדנו בכיסם...ולסיום - רבינוביץ הזה, רודף הבצע החולני, שגונב לכם כספים ואתם לא מרגישים, התלונן בבית המשפט, שברשימה שהגשתי לו לדיון על גישור, היה הכל, חוץ מהדרישה שהוא "יתלה את עצמו"...תמסרו לו שחשבתי על זה רבות, ואני מוכן שאת התליה שלו אני אעשה בעצמי...". גם באישום זה יוחסה לזהבי העבירה לפי חוק איסור לשון הרע.

השתלשלות ההליכים וטענות זהבי בהליך קמא

9. זהבי הגיש בקשה לביטול הקובלנה. בהחלטה שניתנה ביום 27.12.20 (כב' השופט מורנו) נקבע כי כתב הקובלנה לא מגלה עבירה, ומכאן הבקשה התקבלה. ערעור רבינוביץ על החלטה זו התקבל בבית המשפט המחוזי מרכז (עק"פ 38274-01-21). בפסק הדין שניתן בערעור נקבע כי קיימת היתכנות להרשעה, ולפיכך ההחלטה בוטלה, והדיון בקובלנה הושב לבית המשפט קמא.

10. לאחר חידוש הדיון זהבי העלה טענות הגנה מקדמיות אשר נדחו בהחלטת בית המשפט קמא ביום 24.6.21. בהחלטה זו נדחו טענותיו של זהבי כי קיימים פגמים בחלק הכללי של הקובלנה ביחוד לנוכח הסקירה להליכים משפטיים קודמים שהתנהלו בין הצדדים, ובפירוט עובדתי, אשר לגישתו, מגמתי ומטעה. בית המשפט קמא קיבל את עמדת רבינוביץ לפיה, הוא ביקש ללמד באמצעות הפירוט הרב על אודות הכוונה לפגוע; הגם, כך נקבע, הרי שאף אם ניתן היה להימנע מפירוט עובדתי מסוים, אין בפירוט הקיים כדי להוות פגם או פסול המצדיקים מחיקה או תיקון.

ובאשר לטענתו של זהבי כי מעשיו ופרסומים חוסים תחת הגנת זוטי הדברים נקבע, כי בהתאם לפסיקה יש לבחון נסיבותיו של כל מקרה בזירות טרם קבלת טענה זו - אליה נכון להידרש לאחר שמיעת ראיות הצדדים.

11. במענה לכתב הקובלנה שהוגש ביום 3.8.20, טען זהבי כי מעשיו הם בגדר הפגנה ומחאה המותרות על פי החוק, וכי הם נעשו בשל סירוב רבינוביץ להתייחס לטענותיו ולביקורות שלו. עוד נטען כי לא ניתן לפרש את אמירותיו של זהבי ככאלו המקימות עבירה. ביום 22.2.22 ניתן מענה נוסף לכתב הקובלנה, זהבי טען כי החלק הכללי של הקובלנה אינו רלבנטי לאישומים המיוחסים לו, וכי הוא נועד להכפישו ולביישו, הגם שחלק זה הוכחש.

אשר לאישומים, נטען כי רבינוביץ הוא נבחר ציבור המחזיק בידו כוח רב ולכן צריך להיות חשוף לביקורת על התנהלותו. נטען כי כתב הקובלנה מהווה תביעת השתקה כנגד אזרח הנוקט בפעולות מחאה לגיטימיות מבלי לעבור על החוק, פעיל מרכזי בפעילות מחאה שונות. מדובר במחאה מקומית של אדם בודד המתייחס באופן קונקרטי למפגע תעבורתי המצוי ממש על מפתן ביתו.

זהבי הוסיף, כי במשך שנים היה פעיל בעמותה שעוסקת בבטיחות בדרכים ומניעת תאונות דרכים. הוא נהג לקבל ממזכירות היישוב קבצי וידאו מהמצלמות בהם מתועדות עבירות תעבורה מסכנות חיים בכביש הסמוך לביתו, והעבירם לתחנת משטרה. כך היה עד ינואר שנת 20', אז פסקה העברת הקבצים ללא הסבר, והוא ביקש למחות על כך. נטען כי הביטוי "דם ילדינו בראשכם" אינו ביטוי מצמית ואינו לשון הרע כמשמעותו בחוק. זהבי אישר כי השתמש בביטוי, לדבריו - במחאה לגיטימית. לחילופין, אף אם מדובר בלשון הרע, נטען כי מתקיימות הגנות, וכי לא הוכחה כוונה מיוחדת לפגוע. כך נטען גם לגבי עבירת הפגיעה בפרטיות, שכן לגישתו הכריזה לא הייתה בעוצמה גבוהה מאד. זהבי התקשה לזכור כמה פעמים ביצע את פעולת המחאה, אולם הודה כי הדבר היה בתדירות גבוהה.

אשר לאישום שני - לטענת זהבי בכל יום נטען במסגרת הליכים משפטיים שעדי תביעה משקרים, ואין המדובר בלשון הרע. הפרסום עצמו אינו מוכחש, ואף אם ייקבע כי מדובר בלשון הרע, הרי שעומדות לו הגנות מכוח החוק, ולא הוכחה כוונתו לפגוע. זהבי הודה גם בפרסום נשוא האישום השלישי, אך טען כי לא הייתה לו כוונה לפגוע, וכי מכל מקום מדובר בזוטי דברים.

הכרעת הדין

12. בית המשפט קמא ציין בהכרעת דינו, כי כעולה ממענה זהבי לקובלנה, הרי שרוב העובדות הנטענות כלל אינן במחלוקת, וכך גם מהימנות עדי התביעה. למעשה אין חולק בדבר הפרסומים הנטענים, אשר חלקם כלל לא הוגש, נוכח הודאת זהבי. למרות זאת, בית המשפט קמא מצא לפרט עדויות עדי התביעה, וכמובן גם דברי זהבי לפניו, על מנת להמחיש גודל עוגמת הנפש, המבוכה והכאב שנגרמו לרבינוביץ ולבני משפחתו כתוצאה ממעשי זהבי. עדויות וראיות אלו בית המשפט קמא סקר בהרחבה בהכרעת הדין ואיני רואה צורך לחזור על הכתוב, ולו מהטעם שאין כל מחלוקת עובדתית ובפועל טענות שני הצדדים, עליהן אעמוד בהמשך הדברים, ממוקדים במישור המשפטי.

העבירה של פגיעה בפרטיות

13. בית המשפט קמא הזכיר, כי הזכות לפרטיות מוגדרת בסעיף 2 לחוק הגנת הפרטיות. בהתאם להלכה הפסוקה מדובר בזכות חוקתית, המכירה בזכותו של אדם למרחב פרטי ולשלווה, כשלאדם יש יכולת לחיות את חייו ולשלוט על מידת החשיפה, ההתערבות או החדירה לחייו. העבירה על חוק זה

נידונה בהרחבה במסגרת **רע"פ 4743/20, מרדכי לייבל נ' מדינת ישראל** (21.7.22)(להלן: עניין **לייבל**). בית המשפט העליון עמד על כך שיש להגן על הזכות לפרטיות כחלק מהשמירה על שלום הציבור והסדר הציבורי. עוד נקבע, כי בבחינה זו נכון ליתן משקל לאופי הפרסום ותוכנו, תדירותו, מעמד המפרסם ונפגע העבירה, תפקידם, מידת פומביות הפרסום, ועוד.

נקבע עוד, כי הטרדה יכולה לכלול גם משמרת חד פעמית ליד בית, אשר יש בה כדי לפגוע בתחושת הביטחון ויוצרת אי נוחות, אשר גורמות לאדם להתעסקות בנושא ההטרדה. לצד דברים אלו הוטעם כי יש לנהוג בזהירות בשים לב לכך שעסקינן במשפט פלילי, לנוכח מעמד עקרון החוקיות והחשש לפגיעה גדולה מדי בחופש הביטוי. לפיכך, לא כל הטרדה שיש בה פגיעה בפרטיות מהווה עבירה פלילית.

14. בית המשפט קמא, עמד על המקרים הרבים שהובאו לפתחו של בית המשפט העליון בשאלת זכות ההפגנה בכלל, וליד בתייהם של נבחרים ועובדי ציבור בפרט. בית המשפט קמא ציין כי תופעה זו הפכה להיות רווחת ובמקרים רבים מכוונת להפעיל לחץ כדי להשפיע על שיקול דעתו של עובד או נבחר הציבור או להרתיעו מביצוע תפקידו, ולא כדי לממש את חופש הביטוי וההפגנה. במקרים אלה שבהם התכלית הי הפעלת לחץ שאינו לגיטימי נקבע כי ככלל יש לאסור הפגנה או עצרת מחאה ליד מעון פרטי, וכי גם כאשר תתאפשר הפגנה שכזו, ניתן להגביל את השעות ואת האמצעים בהם יעשה שימוש. ועוד, בהתאם לפסיקה, אין אדם רשאי להשמיע קולות רמים ללא כל מגבלה, באופן הגורם הפרעה בלב שכונת מגורים, והמשטרה רשאית להתנות את מימוש זכות ההפגנה בתנאים הנוגעים לזמן, למקום ולאופן מימוש הזכות.

15. בית המשפט קמא מצא, כי התנהלות זהבי יצרה הטרדה משמעותית לבני משפחתו של רבינוביץ ושיבשה את מהלך החיים - הן נוכח כמות ההטרדות והן נוכח תוכן, ובעקבות כך זכותם של רבינוביץ ומשפחתו לשלווה נפגעה. מעשי זהבי יצרו אי נוחות והסיחו את דעת בני המשפחה מענייניהם, גרמו להם למבוכה, דאגה, בלבול והתעסקות במושא הטרדה. זהבי כרז באופן מטריד, פעמיים ביום לאורך תקופה, סמוך לבית רבינוביץ באופן ששיבש את חיי בני המשפחה, עד כי נכדיו הפסיקו להשתמש בהסעה לבית הספר.

16. בצד זאת, הודגש כי בענין **לייבל** נקבע שלא כל הטרדה שיש בה פגיעה בפרטיות מהווה עבירה, נוכח מעמדו של חופש הביטוי, עמימות הגדרת העבירה בחוק הגנת הפרטיות, והצורך לאזן בין הזכות לפרטיות לחופש הביטוי וההפגנה. הוזכר כי בענין **לייבל** נחשפה זהותה של עובדת הציבור, תפקידה ומקום מגוריה, ונוכח תפקידה הרגיש היה בכך משום סיכון עבורה. ואילו בענייננו, לא נחשפו פרטים אישיים אודות רבינוביץ; כמו כן אין המדובר בעובד ציבור אלא בנבחר ציבור, אף אם בזעיר אנפין. מנגד, בשונה מענין **לייבל**, בעניינו הייתה ההטרדה מתמשכת ומתוכננת.

17. לאחר שנבחנו מכלול טענות הצדדים בסוגיית חופש המחאה והביטוי, אל מול זכות רבינוביץ

לפרטיות, הגיע בית המשפט קמא לכלל מסקנה כי זכאי זהבי ליהנות מחמת הספק כי מחאתו נועדה לשם קידום ענין לגיטימי - כגון מפגש עם ראשת המועצה. אף אם לטענת רבינוביץ אין ביכולתו לקדם מפגש שכזה, הרי שאין הדבר מלמד כי כך תפס זאת זהבי, המייחס לרבינוביץ יכולות והשפעות רבות. בית המשפט קמא לא שוכנע כי ההפגנות נעשו במנותק מתפקידו של רבינוביץ וכי המטרה הייתה, כטענת רבינוביץ בסיכומיו, פגיעה אישית שאינה תלויה בתפקידו. מה גם, כטענת זהבי הוא הגביל את עצמו לעוצמת כריזה המותרת בחוק בשטח ציבורי, ואין חולק כי המשטרה אשר הוזעקה למקום מספר פעמים לא מבוטל לא מצאה כי מבוצעת עבירה כלשהי.

18. נוכח מכלול הנסיבות, ובהינתן שעסקין בקובלנה פלילית המוגשת על ידי אזרח, ובמידת הזהירות לה נדרש בית המשפט בבואו להרשיע בגין עבירה של פגיעה בפרטיות בנסיבות שתוארו, וכאשר גורמי אכיפת החוק לא מצאו כי התבצעה עבירה הגם שנקראו למקום בזמן אמת מספר פעמים - בית המשפט קמא מצא לזכות את זהבי מביצוע העבירה של פגיעה בפרטיות. בצד זאת בית המשפט קמא ראה להעיר, כי אין ללמוד מתוצאה זו כי רבינוביץ מחויב להשלים עם הפגנות זהבי ליד ביתו, שכן המציאות מלמדת כי לאחר שהוצא צו למניעת הטרדה מאיימת, זהבי חדל מההפגנות.

עבירת לשון הרע

19. בית המשפט קמא הדגיש, כי באשר לעבירה שעניינה לשון הרע, הרי שהחוק נועד להגן על שמו הטוב של האדם, באופן המאזן בין זכות זו לבין חופש הביטוי. בהתאם להלכה הפסוקה יש לקבוע דבר קיומו של פרסום, של לשון הרע בפרסום, וכי פרסום זה הגיע לכל הפחות לשני בני אדם זולת הנפגע. כן יש לבחון האם עומדת למפרסם אחת ההגנות המנויות בסעיפים 13 - 15 לחוק לשון הרע.

20. משמעות הביטוי נבחנת על פי מבחן אובייקטיבי, כפי שהיה מתקבל או מתפרש על ידי אדם סביר ובשים לב להקשרו ולנסיבות החיצוניות לפרסום. בהתאם להלכה הפסוקה, בעת בחינה אם פרסום מהווה לשון הרע יש להבחין בין פרסום המהווה הבעת דעה לבין פרסום הנחזה להיות קביעה עובדתית.

21. בענייננו אין חולק כי זהבי פרסם את הדברים המיוחסים לו בכל האישומים. המחלוקת עניינה בשאלות האם מדובר בלשון הרע, ואם-כן, האם עומדות לזהבי הגנות החוק ? לשם מתן מענה לשאלות אלו, יש לבחון כל אחת מהאמירות בהן מודה זהבי, כאשר יש לזכור כי לאדם קיימת זכות להטיח ביקורת בלשון בוטה, חריפה ואף מתלהמת, ויש לאזן בין חופש הביטוי לזכות לכבוד ולשם טוב.

22. באשר לביטויים "מאיר רבינוביץ היו"ר, דם ילדינו בראשכם" או "דם ילדינו בראשך", סבר בית המשפט קמא כי לא ניתן לנתקם מהמכלול שהוצג בפניו, במסגרתו הלין זהבי ללא הרף על תכנית התעבורה שהונהגה ביישוב, המסכנת לשיטתו את חיי הילדים ובכלל. בית המשפט קמא שוכנע שלא

היה ממש בטרוניתו זו של זהבי, ולא הוכח בשמץ של ראיה כי התכנית סיכנה תושב או ילד כלשהו. כך גם לא הוכח בשמץ של ראיה כי לרבינוביץ הייתה השפעה יתרה על קביעת תכנית התעבורה. עם זאת, בעת בחינה האם מדובר בהבעת דעה או בהצגת עובדה, נקבע כי האדם הסביר יפרשם כהבעת דעה ולא כקביעת עובדה, ולכל הפחות קיים ספק בעניין זה. נוכח דברים אלו זוכה זהבי מעבירה זו המיוחסת לו במסגרת האישום הראשון.

23. שונה הדבר באשר ליתר האישומים. באשר לאישום השני, זהבי אישר את משלוח כלל המיילים, ואף העיר כי הוא גאה בהם. הוא אישר כי כתב במייל נשוא האישום השני, בין היתר, כי רבינוביץ שיקר בבית המשפט במצח נחושה. הוא כתב כי הוא ביצע עוולות, כי רבינוביץ סבור שקיבל "רשיון להרוג", וטען כי האחרון הפר אימונים. זאת, הגם שהתביעה שהגיש כנגדו נדחתה והוא חויב בהוצאות.

24. במייל נשוא האישום השלישי צוין, כי רבינוביץ הרוויח מאות אלפי שקלים בגין בניית מבנה לא חוקי במזיד, והתחמק מתשלום דמי שימוש, קנסות וחילוט בזכות קשריו. כן נכתב כי רבינוביץ עושה עוולות חריפות בנושאי תעבורה, מצוין כי שקרים בבית המשפט לא יועילו, כי "דם ילדינו בראשך (בנושאי תעבורה)".

25. במייל נשוא האישום הרביעי זהבי התייחס ל"כנופיית המושחתים הון-שלטון בהדר-עם", כתב כי רבינוביץ גונב כספי ציבור, וכי הוא ואחרים ניצלו את כוחם בשלטון המקומי, וגנבו בצורה ישירה או עקיפה כספי ציבור.

26. במייל נשוא האישום החמישי זהבי כתב, בין היתר, כי רבינוביץ וב"כ הקודם הם שני גנבים של כספי ציבור, כי הם מושחתים, קרציות של כסף ומוצצי דם, כי רבינוביץ פועל תוך ניגוד עניינים חריף, כי הם שיקרו במצח נחושה לבית המשפט, ועוד. כן נכתב על רבינוביץ באותו מייל כי הוא הורג ילדים פוטנציאלי.

27. באשר לפרסומים מושא האישומים 2-5 זהבי לא הציג כל ראיה המקימה את טענותיו כנגד רבינוביץ, הגם ששייכות הוועד מוקלטות. טענותיו באשר לתכנית התעבורתית נדחו בעררים אותם הגיש, וזהבי לא הציג כל ראיה כי השינוי התעבורתי המתוכנן - ככל שהובל על ידי רבינוביץ - מסכן חיי אדם, ואף מהראיות עולה כי ההיפך הוא הנכון. חרף זאת, חלק מהאמירות הבוטות במיילים אלו, כגון "דם ילדינו בראשך" והטיותיו של משפט זה, והאמירה כי מדובר בהורג ילדים פוטנציאלי, חוסים תחת הפרשנות של הבעת דעה כמפורט לעיל, ולו מחמת הספק.

ואולם ההתייחסות אל רבינוביץ כאל מי ששיקר בבית המשפט במצח נחושה, כמי שהוא גנב כספי ציבור, בנה מבנה לא חוקי והתחמק מתשלום עבורו, מושחת, מבצע עוולות בענייני תעבורה, מפר אמונים ועוד, אינן בגדר הבעת דעה אלא מוצגות באופן פסקני ונחרץ, כעובדות המכפישות את

רבינוביץ ומבזות אותו. לשון אינה מלמדת על כוונה לתקן אלא על כוונה לפגוע והדברים מהווים נוכח מכלול הנסיבות לשון הרע. אמירות אלו מציגות את רבינוביץ כמי שביצע עבירות, כמי שמשקר בבית המשפט, וכדומה. ושוב, כך נקבע, לא הוכח ולו בבדל ראיה כי רבינוביץ מתנהל בדרך פסולה או לא תקינה, הגם שלטענת זהבי קיימות ראיות לכך. משכך, הימנעות זהבי מלהעיד עדים אשר יכולים היו לאשש את טענתו העיקרית בדבר שחיתותו של רבינוביץ, או כל טענה אחרת אותה טוען זהבי כלפיו, משמשת כראיה לחובתו.

בית המשפט קמא הזכיר, כי זהבי עצמו טען כי פנה למשטרה, למשרד הפנים ולגורמים נוספים, ואולם כל הגופים המוסמכים לחקור את טענותיו דחו את כל אשר טען.

28. מכל אלה בית המשפט קמא קבע, כי ענין לנו במפרסם הבודה הכפשות והאשמות כנגד רבינוביץ הפועל למען הכלל, ואשר כל חטאו הוא כנראה בעצם בחירתו לתפקידים שונים והעדפת הציבור אותו על פני זהבי. הפרסומים הופצו למכותבים רבים, חלקם כאלה שכלל אינם מתגוררים בישוב, ולפיכך אין להם לכאורה ענין בדברים, באופן המלמד אף הוא על הכוונה לפגוע, ולא על כוונה להביא לשיפור הליקויים הנטענים - ליקויים שלא רק שלא הוכחו, אלא שלגבי חלקם הוצגו ראיות המלמדות כי אין כל ממש בטענות. טענות זהבי כי ביקש להתריע על מפגע תעבורתי וכי רבינוביץ סיכן את הציבור - לא הוכחו, ואף נשללו.

בנסיבות אלו לא עומדת למערער ההגנה שבס' 15 בחוק, במסגרתה יוגן המפרסם ככל שפרסם את דבריו בתום לב. סעיף זה נועד ליתן הגנה ולאפשר להביע דעה על התנהגותם של אנשי ציבור. ואולם בנסיבות המקרה דנן נמצא כי הפרסומים הפוגעניים נוסחו כאמור כעובדה ולא כהבעת דעה.

29. גם התנהלות זהבי בפני בית המשפט - בעל פה ובכתב, מלמדת על מי שאינו שם גבולות ללשונו. אין המדובר בלשון בוטה המביעה ביקורת עניינית, אלא במי שנלהב שוב ושוב להתייחס באופן לא ענייני, לא מכבד ולא ראוי לכל גוף אפשרי - הכנסת, הממשלה, מערכת בתי המשפט, ובראש ובראשונה לרבינוביץ עצמו ולבא כוחו לשעבר. בסיכומים אותם הגיש זהבי באופן עצמאי, בנוסף לסיכומי בא כוחו, שב והטיח בלשון בוטה ומשתלחת במערכת המשפט ובכלל. הוא הבהיר כי אינו חוזר בו מאף התבטאות או פעילות שערך נגד רבינוביץ ובא כוחו לשעבר. הוא שב על טענותיו כי רבינוביץ ובא כוחו הם האנשים המושחתים ביותר אותם פגש בימי חייו, שני גנבי כספי ציבור, חומסי כספי זקנים, נשים וילדים, ומרצחים בפוטנציה, כאמור - ללא שמץ של ראיה.

לא זו אף זו, זהבי הבהיר מספר פעמים כי שקל את מילותיו ובחן את הכתוב במיילים, וכי הוא עודו עומד מאחורי האמור בהם, הגם שכאמור לא הוכיח דבר מטענותיו. בנסיבות אלו, אין המדובר בתגובה ספונטנית, אלא בדברים שנכתבו תוך תכנון ומחשבה תחילה.

30. בהתאם לפסיקה, כאשר מדובר היה באמירות בוטות אולם ספונטניות, בע"פ וללא תכנון, מצא בית המשפט כי לא הוכחה הכוונה לפגוע. ואולם בענייננו, כאמור, זהבי שקל את דבריו הכתובים, לעדותו אף התייעץ עם אחרים, והוא עומד מאחוריהם גם כיום וחוזר על דבריו גם בסיכומיו. אין המדובר בהתבטאויות ספונטניות, בעל פה, וחד פעמיות, אלא ההיפך הגמור.

כמות המיילים, הבוטות שלהם, שליחתם הן לתושבי הישוב והן לאחרים, החזרה שוב ושוב על כך שרבינוביץ מסואב, מושחת, גונב כספי ציבור, חובר למושחתים אחרים וכדומה - מובילים למסקנה כי זהבי עבר עבירה על חוק איסור לשון רע. נבחר ציבור, אף בדרג הנמוך, חשופים לביקורת, גם ביקורת קשה. עם זאת, שומה על בתי המשפט לוודא כי הביקורת עומדת בתנאי החוק, וכי שמם וכבודם של אנשי הציבור אינו הפקר.

31. בית המשפט קמא שוכנע כי הקובלנה אינה מהווה ניצול ההליך הפלילי למטרות נקמה והשתקת ביקורת, כטענת זהבי, אלא ניסיון נוסף של רבינוביץ למנוע את פרסומי לשון הרע הפוגעים בשמו הטוב. בנסיבות אלו זכאי רבינוביץ להגן על כבודו ועל שמו הטוב, עת הוא מותקף שוב ושוב ללא בסיס, באופן שיטתי ומכוון.

32. נמצא כי זהבי פרסם דברים שהם לשון הרע. הוכחה כוונתו לפגוע, והוא אינו זכאי לחסות תחת הגנות שבחוק לשון הרע, אשר תנאי הסף להן הוא תם לב. נוכח דברים אלו זהבי הורשע בביצוע 4 עבירות בניגוד לחוק איסור לשון הרע במסגרת האישומים 2-5.

33. בית המשפט קמא הזכיר את הנפקות המורכבת שיש להטלת אחריות בפלילים על אדם, במסגרת דיני לשון הרע המגבילים את חופש הביטוי, נוכח חשיבותו ומעמדו החוקתי. בענין זה נקבע **ברע"פ 9818/01, שמעון ביטון נ' ציון סולטן**, נט(6) 554, כי יש לבחון אם נעשה שימוש לא ראוי בהליך הפלילי, כאשר דרך המלך ב"עיומות" בין אזרחים היא להסתפק בסעד האזרחי בעוולת לשון הרע חלף הרחבת תחולת הסנקציה הפלילית. בהיות בית המשפט קמא ער להלכה זו הוא הגיע למסקנה כי המקרה דנן הוא חריג, המצדיק את הגשת הקובלנה. לאורך שנים, כאמור, מתנהלים הליכים אזרחיים בין הצדדים וחרף פיצויים בסכומים משמעותיים שנפסקו לטובת רבינוביץ, לא חדל זהבי מפרסומיו. לפיכך, מבקש היום רבינוביץ סעד אחר מבית המשפט, מתוך תקווה כי הדבר אולי יצליח סוף סוף להרתיע את זהבי ולגרום לו לחדול מפרסום לשון הרע אודותיו. בית המשפט קמא שוכנע כי רבינוביץ נקט בהליך של קובלנה פלילית כמוצא אחרון, ורק כאשר כל הליך משפטי קודם לא סייע בהפסקת התנהגותו הפוגענית של זהבי כלפיו.

הגנת זוטי דברים

34. בית המשפט קמא גם דחה את טענת זהבי לתחולת הגנת זוטי דברים שבסעיף 34יז בחוק העונשין. נקבע כי בהתאם להלכה, הגנה זו תתקבל רק באותם מקרים בהם אין במעשה עצמו מידה

מינימלית של סכנה לערך החברתי המוגן ואין הוא הולם מבחינה עניינית את המושג של עבירה פלילית. ומכאן, סייג זה פורש ויושם בצורה מצמצמת ובחינתו תיעשה בזהירות מרובה, על מנת שלא לרוקן מתוכן גם עבירות קלות. בית המשפט קמא הסביר, כי נוכח ההליכים הקודמים שלא הרתיעו את זהבי, העובדה שעסקינן במספר פרסומים מתוכננים הכוללים דברי לשון רע בוטים וקשים, הרי אין תחולה להגנה זו.

גזר הדין

35. בהמ"ש קמא הדגיש, כי זהבי השתלח תקופה ארוכה מאוד ברבינוביץ, כאשר כל פעולה אותה ניסה האחרון על מנת להביא את זהבי לחדול מהוצאת לשון הרע כלפיו לא צלחה, עד שלא היה מנוס מהגשת הקובלנה הפלילית.

36. עוד הודגש, כי זהבי אינו חוזר בו מאף התבטאות, וחרף העובדה כי בעבר הושתו עליו פיצויים בהיקף ניכר, למרבה הצער, הוא שב ומתנהל באותו אופן לאורך השנים, מבזה, משפיל ומטריד את רבינוביץ ואת בני משפחתו.

37. בהתאם לחוק איסור לשון הרע ניתן להטיל פיצוי שלא יעלה על סך של 50,000 ₪ ללא הוכחת נזק. יאמר, כי סכום זה נקבע בשנת '98 ובהתאם לחוק יש לעדכנו. אף צוין, כי הוכח גרימת נזק משמעותי לרבינוביץ אשר לאורך השנים ספג האשמות שונות ומגוונות ללא כל ראייה. בנסיבות אלו, יש מקום להשית על זהבי פיצוי משמעותי.

38. אשר לעתירה להשית על זהבי הוצאות משפט, ציין בית המשפט קמא כי עיון בפסיקה הנרחבת מלמד כי במקרים בהם הוגשו קובלנות פליליות בשל עבירה על חוק איסור לשון הרע, נוהגים בתי המשפט להשית גם הוצאות בגין שכ"ט עו"ד, אף אם לא בסכום ריאלי.

39. בסופו של דבר, הוטל על זהבי 3 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים לבל יעבור עבירה בה הורשע. הוא גם חויב בתשלום פיצוי בסך 50,000 ₪ לרבינוביץ, והוצאות משפט בסך 20,000 ₪.

תמצית טענות זהבי

40. זהבי השיג כנגד הרשעתו ולחילופין כנגד חומרת העונש. מעיון בכתבי טענותיו עולה כי רוב הנטען אינו ענייני והוקדש לשם השתלחות ברבינוביץ, ב"כ הקודם וגם בבית המשפט קמא. לאורך ולרוחב הנטען זהבי השתמש בלשון בוטה, מתלהמת ולא בחל באף ביטוי קשה בתקיפתו משולחת הרסן שגם הופנתה כלפי המותב שלפניו התנהל ההליך בבית המשפט השלום. לא רק שהלשון והסגנון בוטים,

אינם ראויים ומעליבים, אלא שהרושם המתקבל הוא שזהבי התכוון אף להשפיל ולפגוע. בהתמקדות זהבי בטיעוניו בתקיפה אישית, גם של בית המשפט קמא, הוא גם החמיץ את ההזדמנות להצגת טיעוניו בצורה בהירה וסדורה.

41. למרות האמור, לאחר עיון מעמיק ניתן לסכם את טיעוניו כלהלן:

- לטענת זהבי תכליתו של ההליך קמא הוא להשתיקו, וזאת לאחר שבכל ההליכים האחרים שנוהלו נגדו בעבר רבינוביץ וגם ב"כ הקודם כשלו בהשגת מטרה זו.

- זהבי טען, כי אין הצדקה לניהולו של הליך פלילי פרטי במקרה זה, אשר לגישתו אין לו אח ורע ומכוון לפגיעה קשה בזכות המחאה, ההפגנה וגם בחופש הביטוי. הותרת ההרשעה על כנה, כך נטען, תייתר כליל את ההליך האזרחי בגין לשון הרע.

- זהבי גם טען, כי בית המשפט קמא טעה בסקירת ההליכים הקודמים, ובכך שייחס משקל בהכרעתו להליכים אלו. הגם שהתוצאה אליה הגיע בית המשפט קמא שעה שראה לזכות את זהבי מעבירה של פגיעה בפרטיות ולהרשיעו בעבירה לפי חוק לשון הרע לוקה, כך נטען, בחוסר היגיון.

- זהבי גם טען, כי פרסומיו אמת, ומסקנת בית המשפט קמא כי תכני הפרסום לא חוסים תחת הגנת אמת הפרסום בטעות יסודה. בהיקשר זה זהבי הוסיף כי עסקינן בהליך פלילי והנטל מוטל על רבינוביץ, כן "בא כוחי לא טרח להוכיח "אמת הפרסום", בידיעה שהדובר בהליך פלילי בו חובת ההוכחה על התובע" (סע' 30 לטיעוניו בכתב שהוגשו ביום 11.11.24).

- לגישת זהבי לא הייתה הצדקה להרשיעו בעבירה לפי חוק לשון הרע, ולחילופין גם בקביעת העונש בית המשפט קמא החמיר עמו. בהיקשר זה נטען, כי בית המשפט קמא לא היה מוסמך לפסוק פיצוי ביחוד לאור העובדה שבגין אותם הפרסומים זהבי חויב בתשלום פיצויים לרבינוביץ בהליכים אזרחיים קודמים. זהבי טען רבות כי הוא חשוף לעונש המאסר המותנה כאשר ברכיב עונש זה לא הוגדר מהו הפרסום האסור שיפעיל את עונש המאסר.

תמצית טענות רבינוביץ

42. בהודעת הערעור ובטיעוניו לפנינו חזר רבינוביץ וטען כי באשר לזיכוי מעבירת לשון הרע באישום הראשון, הרי בית המשפט קמא טעה בקובעו כי הפרסום סובל פרשנות ולא מדובר בדיבה, שכן בפרסום זה יוחס לרבינוביץ חוסר אחריות ואשמה גורפת כלפי ילדי ותושבי היישוב. בית המשפט קמא שגה בקביעתו כי כל אדם סביר המצוי בפרטי המקרה יבין כי הכוונה לדברי ביקורת, לנוכח חומרת הפרסום.

43. לגישת רבינוביץ, בית המשפט קמא גם טעה עת זיכה את זהבי מביצוע עבירה בניגוד לחוק הגנת

הפרטית שעה שעסקין בכריזות מחרישות אוזניים באמצעות מגפון שביצע בסמוך לביתו ולמשך זמן רב. המדובר, כפי שקבע בית המשפט קמא, בהטרדה משמעותית ומתמשכת לרבינוביץ ולבני ביתו - זכויות הנותן הכשר להטרדה ולדיבה קשות. רבינוביץ גם בדעה, כי בית המשפט קמא לא בחן היטב את האינטרס הציבורי הנטען העומד ביסוד פעולותיו של זהבי שנטל הוכחתו מוטל על האחרון - אף ההפך מכך, הוכח כי התכלית היחידה שהנחתה את זהבי זה להטריד ולפגוע.

בהיקשר זה הוסיף רבינוביץ, כי גם אם קיים עניין ציבורי ברקע, אין בכך די כדי להצדיק פגיעה כה חמורה, הגם שתכני הפרסום מנותקים מאותו עניין ציבורי, אינם רלוונטיים להגשמתו ואף לא הוכח כי בידי רבינוביץ הכח השלטוני והסמכות לקדם אותה תכלית נטענת.

44. המדובר הוא בהטרדה קשה במישור האישי שכל תכליתה לפגוע ברבינוביץ, לא נעשתה בתום לב אלא במזיד ואין היא חוסה תחת אף אחת מההגנות שקיבלו ביטוי בחוק הגנת הפרטיות. חיזוק למסקנה זו, כך טוען רבינוביץ, ניתן למצוא בקיומה של חלופה אפקטיבית של הפגנה ליד משרדי הוועד. הרי באם אכן העניין הוא ציבורי, אין כל היגיון בהטרדה אישית ליד בית פרטי כדי להשפיע באופן שאינו לגיטימי על רבינוביץ, כאשר ניתן להגשים זכות המחאה וההפגנה באופן יעיל יותר במקום אחר. כאשר קיימת חלופה אפקטיבית לקיום פעולת המחאה בקשר לתפקידו הציבורי של עובד ציבור, דבר שגם לא הוכח באשר לרבינוביץ, תגבר ההגנה על הזכות לפרטיות. הגנה זו היא חיונית גם כדי להבטיח כי אנשי ציבור לא יורתעו מפני ביצוע תפקידם וגם כדי לא להביא להשפעה שאינה ראויה על תהליך קבלת ההחלטות.

קובלנה פלילית - כללי

45. תחילה ולפני שנדרש לטענות הצדדים חשוב לעמוד על הזהירות הנדרשת בבחינתה של קובלנה פלילית פרטית שבד"כ שורשיה בסכסוך אזרחי. כידוע, הזכות להגשת קובלנה פרטית מעוגנת בסעיף 68 חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: **החסד"פ**) וגם בחקיקה ספציפית, ומהווה חריג לכלל לפיו אישום יוגש באמצעות רשויות התביעה. בשונה מקובל פרטי, הרי לזכות התביעה הכללית עומדת חזקת ההגנות ותקינות המנהל, ומכאן חזקה כי ההחלטה בדבר הגשת כתב אישום התקבלה אחרי תהליך יסודי, בחינה מושכלת לכלל הראיות וסיכויי ההרשעה, כמו גם התחשבות באינטרס הציבורי במיצוי ההליך הפלילי.

46. בהיעדר כל מסננת שתבטיח ניהולו של הליך פלילי ראוי והוגן בגדרה של הקובלנה הפלילית, בית המשפט העליון קרא רבות למחוקק לשקול ביטולו של מוסד זה - עמדה הנטועה בשורה של קשיים כמו פתיחתו של הליך פלילי ללא ביצועה של חקירה מקיפה, ללא איסוף ראיות, ללא בחינה קפדנית של חומרי החקירה כמו גם סבירות ההרשעה. נוסף לאמור, מעל כל קובלנה פלילית מרחף החשד המובנה לפיו הקובל מונע מרגשי נקם, שכן לרוב אין כל היגיון דווקא בבחירה בהליך פלילי שנטלי ההוכחה בגדרו מחמירים. קובלנה פלילית חותרת במקרים רבים תחת זכותו של נאשם לניהול הליך

הוגן וגורמת להשחתת זמנו של בית המשפט לשווא. קשיים אלה מתחדדים, שעה שהתביעה הכללית לא ראתה ליטול לידיה את ניהול ההליך בהתאם לסמכות המוקנית לה לפי סעי' 71 לחסד"פ, דבר המעיד על חולשתו של האינטרס הציבורי בניהול ההליך. מכאן, השימוש במוסד זה ראוי כי יעשה במקרים חריגים (רע"פ 482/14 הלפרין נ' סטאר ואח', פסקה (3.3.14)), ורק בקיומו של אינטרס ציבורי וטעם משכנע לבחירת הקובל דווקא בהגשת קובלנה פלילית על פני מיצוי זכויותיו בהליך אזרחי מתאים:

"הקובלנה הפלילית כשמה כן היא, הליך פלילי, אך כזה שמתנהל על ידי גורם פרטי ולא על ידי המדינה ... אך בעוד שבהליך פלילי רגיל, הזכות להניע את ההליך מסורה לתביעה הכללית, שעומדת לה חזקת ההגנות, המקצועיות והיעדר מניעים זרים, הרי שבקובלנה פרטית האינטרס האישי של הקובל להגשת הקובלנה יכול להיות מונע מרגשי נקם, על מנת להציק לנאשם, להטרידו ולאיים עליו ובכך להביא להליך סרק, המשחית את זמנה של מערכת המשפט לריק ... זאת ועוד. כתב אישום מוגש על ידי המדינה לאחר שעבר כמה מסננות של בקרה ופיקוח, ולאחר בדיקת העובדות באופן אובייקטיבי על ידי חוקרי המשטרה והתביעה המשטרית או הפרקליטות. לא כך בהליכי קובלנה פלילית, שאז המושכות מופקדות בידיו של אדם או גורם פרטי, שהוא גם החוקר וגם התובע.

הקובל אינו כפוף לביקורת ולבקרה, מניעיו עלולים להיות פסולים, והקובלנה הפלילית היא כלי עוצמתי שניתן להשתמש בו לרדיפה ולהתנכלות. כשלעצמי, אני מתקשה לראות מהו האינטרס הלגיטימי שניתן להשיג בקובלנה הפלילית שלא ניתן להשיג באמצעות תובענה אזרחית רגילה ... ברם, בהיעדר בקרה ופיקוח על הגורם הפרטי שלידינו נמסרה הזכות "להתניע" הליך פלילי במהותו, נראה כי מכשיר הקובלנה הפלילית אינו משמש רק במקרים קיצוניים, אלא גם במקרים שבהם ניתן היה להגיש תובענה אזרחית". (בג"ץ 1322/22 דיאנה כהן נ' כב' השופט מר שמואל מלמד ואח', פסקה 7 (31.3.22)); ראו גם: רע"פ 1955/12 שאל שאל נמרי נ' משה בנימיני, פסקה 12 (9.5.13); בבג"ץ 4957/08 שורת הדין נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 15 (17.10.2010).

ערעור רבינוביץ

47. רבינוביץ השיג בעיקר כנגד זיכוי זהבי מעבירה של פגיעה בפרטיות. באשר לטענה זו איננו סבורים כי קיימת הצדקה להתערבותה של ערכאת הערעור ויש להותיר את התוצאה אליה הגיע בית המשפט

קמא בהיקשר זה על כנה. להלן נמק מסקנתנו זו.

48. סעיף 1 לחוק הגנת הפרטיות קובע כי "לא יפגע אדם בפרטיות של זולתו ללא הסכמתו". סעיף 2(1) לחוק מוסיף כדלקמן:

**"פגיעה בפרטיות היא אחת מאלה:
"1) בילוש או התחקות אחרי אדם, העלולים להטרידו,
או הטרדה אחרת".**

סעיף 5 לחוק, שכותרתו "פגיעה בפרטיות - עבירה", מורה לנו כלהלן:

**"הפוגע במזיד בפרטיות זולתו, באחת הדרכים האמורות בסעיף
12(1), 3 עד 7 ו-9 עד 11), דינו - מאסר 5 שנים".**

בהתאם לסעיף 4 לחוק הגנת הפרטיות הרי פגיעה בפרטיות לפי חוק זה היא עוולה אזרחית, ואולם כאשר הפגיעה בפרטיות נעשית במזיד, תשתכלל עבירה פלילית שבצדה עונש מאסר של עד חמש שנים.

49. כידוע, הזכות לפרטיות זכתה להכרה חוקתית מפורשת בסעיף 7 לחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, המעידה על מעמדה החוקתי הרם של זכות זו, ועל היחס בינה לבין זכויות ואינטרסים אחרים (ע"א 8954/11 פלוני נ' פלונית, פס' 131 לפסק-דינו של כב' השופט נ' סולברג (24.4.2014)), ופירושה:

"...הזכות לפרטיות - כמו הזכות לכבוד האדם אליה היא קשורה בקשר הדוק - מבוססת על האוטונומיה של הפרט [...]" ההכרה בפרטיות היא ההכרה באדם כפרט אוטונומי הזכאי לייחוד אל מול האחרים. ייחוד זה הוא המאפשר לאדם להתבצר באישיותו כבעלת משמעות הראויה לכיבוד" [...]"עניינה של זכות הפרטיות הוא... באינטרס האישי של האדם בפיתוח האוטונומיה שלו, במנוחת נפשו, בזכותו להיות עם עצמו ובזכותו לכבוד ולחירות" [...]" הפרטיות נועדה לאפשר לפרט "תחום מחייה" שבו הוא הקובע את דרכי התנהלותו, בלא מעורבותה של החברה. בתחום זה האדם הוא עם עצמו. זו "הזכות להעזב לנפשו" ("the right to be alone" (בג"ץ 6650/04 פלונית נ' בית הדין הרבני האזורי, פסקה 10 לפסק דינו של כב' הנשיא א' ברק (14.5.2006)).

50. על אף חשיבותה של זכות זו היא לא זכתה להגדרה מקיפה וממצה נוכח אופיה המופשט (רע"א 2558/16 פלונית נ' קצין התגמולים, פסקה 40 (5.11.2017)); בג"ץ 6824/07 מנאע נ' רשות המסים, פסקה 34 (20.12.2010)). למרות זאת, לא יכולה להיות מחלוקת, כי בגדרי ביתו של אדם הוא זכאי כי יניחו אותו לעצמו. בתוך ביתו שהוא מרחבו הפרטי המובהק ביותר כל אדם זכאי לממש את זכותו החוקתית לפרטיות:

"הזכות החוקתית לפרטיות משתרעת, בין השאר [...] על זכותו של אדם לנהל את אורח החיים שבו הוא חפץ בדל"ת אמות ביתו, בלא הפרעה מבחוץ [...] הזכות לפרטיות נועדה, על-כן, להבטיח כי אדם לא יהא שבוי בביתו, ולא יהא אנוס לחשוף עצמו בביתו להפרעות שאין הוא רוצה בהן" (בבג"ץ 2481/93 דיין נ' מפקד מחוז ירושלים, פ"ד מח(2) 456, עמ' 470 (1994)).

51. כדי שהתמונה תהיה שלמה נוסיף, כי זכות זו חולשת גם על מרחבו הפרטי של כל אדם גם מחוץ לביתו:

"אכן, ביתו של אדם זוכה למקום של כבוד בפסיקה הנוגעת לפרטיות ... עם זאת, להשקפתי, אין להבין אמירות אלו ברמת הפשט, כמתייחסות להיבט הפיזי של הבית בלבד. כפי שציין הנשיא א' גרוניס ביחס לאמירה שצוטטה לעיל מפסק הדין בעניין דיין, יש להבינה בצורה רחבה יותר, באופן מטאפורי, ברוח הביטוי שטבעו וורן וברנדייס **"the right to be let alone"** (ע"א 1697/11 א. גוטסמן אדריכלות בע"מ נ' ורדי (23.1.2013)):

52. רבינוביץ בגישה כי התנהלותו של זהבי חוסה תחת החלופה "הטרדה אחרת" אשר בסעיף 2(1) לחוק הגנת הפרטיות. כפי שנקבע בפסיקה תיבה זו חולשת על מגוון רחב של הטרדות שפוגעות בפרטיות ואשר אינן כלולות בגדרי "בילוש או התחקות אחר אדם". תיבה זו באה להוסיף ואין היא מכוונת רק לשיטות ההטרדה המנויות ברישא של אותו סעיף (ד"נ 9/83 בית הדין הצבאי לערעורים נ' ועקנין, פ"ד מב(3) 837, 852 (1988) (להלן: עניין ועקנין)); כן מקובל כי הטרדה אחרת:

".... יכולה לכלול, למשל, מעשה מקובל למדי של צעידה גלויה וצמודה ואף הפגנתית אחר אדם אחר, בכל מהלכיו, שאיננה בגדר מעקב סתר אלא עיקוב גלוי. דומה לכך המשמרת הצמודה (picketing בלע"ז), הניצבת ליד ביתו של אדם או סובבת על פתחו. מעשה כמתואר עלול להדיר אדם משלוותו, מהרגשת הביטחון האישי שלו ומתחושתו, כי הוא יכול לנהל את חייו לעצמו, בלי שענייניו הפרטיים הופכים לתצוגה לאחרים, ובכך ההטרדה שבמעשה והפגיעה בפרטיות העולה ממנה. כמובן, אין כאן כל ניסיון למצות את תיאור משמעותו של הביטוי כי אם אך רצון להדגימו" (עניין ועקנין, עמ' 851).

53. דבר הנכון ביתר שאת בענייננו, שכן כריזה ליד ביתו של רבינוביץ, בקול רם, לאורך תקופה ואשר, כפי שקבע בית המשפט קמא, נשמעה בתוך הבית וגם בבתי השכנים, כן יצרה הטרדה משמעותית

לרבינוביץ ולבני ביתו. התנהלות מתמשכת זו שיבשה את חייהם של רבינוביץ ובני ביתו, חדרה עמוקות למרחבם הפרטי בו יש ציפייה לגיטימית לפרטיות, פגיעה קשות בשלוותם תוך יצירת: "... **אי נוחות, המסיחה את דעתו של אדם מענייניו וגורמת לו מבוכה, דאגה, בלבול והתעסקות בנושא הטרדה**" (רע"פ 10462/03 **הראר נ' מדינת ישראל**, פסקה ה' לפסק דינו של כב' השופט רובינשטיין (30.6.2005)).

54. למרות האמור, לא כל הטרדה או בפגיעה בפרטיות מקימה, מניה וביה, את יסודותיה של העבירה בה עסקין. בבחינה זו נכון לתת את הדעת גם למשקלה הרב של הזכות לחופש הביטוי כמו גם לזכות ההפגנה והמחאה, מכאן נקבע:

"כאשר עסקין בהתנגשות בין חופש הביטוי לבין הזכות לפרטיות, יש לבחון, בעיקרו של דבר, את העניין הציבורי בפרסום הפוגע בפרטיות. כלומר, כדי להצדיק פגיעה בפרטיות, יש להצביע על אינטרס לגיטימי ממשי - מעבר לעצם הרצון לפרסם - שבכוחו להטות את הכף לטובת הפרסום, במסגרת מלאכת האיזונים הנדרשת בין הזכויות והאינטרסים הנוגדים. אשר לטיב העניין הציבורי, יובהר כי אין די בכך שהפרסום הפוגע בפרטיות קשור לעניין ציבורי. תחת זאת, יש לבחון אם פרטי המידע הכלולים בפרסום רלוונטיים להגשמת העניין הציבורי [....]; וכן אם לשם הגשמת העניין הציבורי יש צורך בפרסום המידע ברבים דווקא [....]" לא די בכך שהפגיעה נגעה לענין ציבורי, אלא צריך להיות ברור שבפגיעה עצמה היה ענין ציבורי. כלומר: העובדה שנושא הפרסום בכללו יש בו משום ענין ציבורי" (פסקאות 6-7 לפסק-דינה של כב' השופט וילנר בעניין לייבל)).

55. כלומר, חשוב להבחין בין מחאה המגלמת בחובה פגיעה בפרטיות, כאשר גם הפגיעה עצמה מקדמת ממד ציבורי לגיטימי, לבין מחאה שגם אם ביסודה עניין ציבורי הרי התכלית המרכזית שביסודה היא פגיעה אישית בפרטיות בדרך של הטרדה: **"אף אם יש במעשה של תליית הכרזות אלמנט של מחאה, העובדות מלמדות כי המטרה המרכזית הייתה להטריד את המתלוננת ולפגוע בתפקודה כעובדת סוציאלית"** (עניין **לייבל**, פסקה 7 לפסק-דינו של כב' השופט הנדל). במילים אחרות, כאשר הכוונה לכפות על איש הציבור לשנות את עמדתו באמצעות הטרדה מתמשכת, הרי בכך נסוגים חופשי הביטוי והמחאה, שכן הטרדה הופכת להיות התכלית:

"הטרדה כזו, יש בה משום פגיעה באינטרס הציבורי כי אנשי מקצוע יעשו את עבודתם נאמנה וללא מורא. כאמור, ישנו חריג לפגיעה בפרטיות המעניק הגנה מקום בו המטרה הייתה העברת ביקורת על רשויות ציבוריות ואנשי ציבור (ראו: פרק ההגנות

בחוק הגנת הפרטיות ובפרט סעיפים 18(2)(ו) ו-18(3) לחוק המובאים לעיל. אולם, מקום בו "ההטרדה היא התכלית ולא המסר", כך שהמעשים נועדו לפגוע בעובדי ציבור, ללחוץ עליהם ואף להטיל עליהם מורא, מתקיים מעין "חריג לחריג". זאת במיוחד כאשר ישנו אינטרס ציבורי לשמור על ד' אמות העשייה של אותו עובד ציבור בפני הפעלת לחץ לא לגיטימי" (עניין לייבל, פסקה 7 לפסק-דינו של כב' השופט הנדל)).

56. הקפדה ביישום דרושה גם לנוכח עמימות התיבה בה עסקין שמתווספת לעובדה שמושג הפרטיות עצמו מופשט ומקפל בחובו אי בהירות מובנית. ניסוח זה אפשרי **"במקרים בהם טיב העבירה וההתנהגות האסורה היא כזו שקשה לצפות ולהגדיר מראש את כל המקרים שיכנסו בגדרה".** (עניין לייבל, פסקה 3 לפסק-דינו של כב' השופט הנדל), ועם זאת: **"... יש מחיר לעמימות הסעיף ולחוסר ההגדרה בחוק. כפי שיוסבר מיד, מחיר זה הוא כי יש לדרוש רף מחמיר, כך שיתכן שמקרי גבול יפעלו כנגד הרשעת העושה"** (עניין לייבל, פסקה 3 לפסק-דינו של כב' השופט הנדל)).

57. בבחינת השתכללות העבירה בה עסקין, יש לדרוש פן מחמיר של פגיעה בזכות לפרטיות, בכך שההטרדה תהווה פגיעה קשה ומהותית בערכים עליהם איסור זה בא להגן:

"יש לזכור כי עסקין במשפט פלילי. המשמעות של בחירת המחוקק להשאיר את פרשנות האיסור הפלילי לבית המשפט, שיפרשו ממקרה למקרה "לאור נסיבות קונקרטיות", היא שעל בית המשפט לנהוג בצמצום בבואו לפרש את העבירה. זאת, נוכח מעמדו הרם של עקרון החוקיות בשיטתנו. כמו כן, הפללת סל רחב מדי של התנהגויות תחת העבירה של פגיעה בפרטיות, עלולה להוביל לפגיעה נרחבת בחופש הביטוי - נשמת אפה של הדמוקרטיה" (עניין לייבל, פסקה 4 לפסק-דינו של כב' השופט הנדל)).

58. בחזרה לענייננו - במקרה זה התלבטנו שכן התכנון, משך, אופן ההטרדה ועוצמת הפגיעה בפרטית מגלמות בחובן חומרה לא מבוטלת. למרות זאת, אנו סבורים כי מסקנת בית המשפט קמא כי המדובר במקרה גבולי ויש ליתן לזהבי ליהנות מהספק היא מסקנה אפשרית וסבירה שלא מצדיקה התערבות. בית המשפט קמא הבהיר בהכרעת הדין כי במקרה זה הכף נוטה לזיכוי לנוכח העובדה שמחאתו של זהבי נועדה לשרת עניין ציבורי, לרבות פגישה עם ראשת המועצה לשם שטיחת תלונותיו לפניה. ועוד, רבינוביץ מילא באותה תקופה תפקיד ציבורי בכיר בשוב וטענתו של זהבי כי במחאתו הוא ניסה להביא את קולו ועמדתו בפני רבינוביץ בסוגיות הנוגעות לניהול הישוב לרבות לעניין תוכנית התעבורה שהונהגה ביישוב, לא נשללה ע"י בית המשפט קמא. מכאן, לא ניתן לקבוע ברמת הוודאות הדרושה בפלילים כי התכלית הייתה הטרדה לשם פגיעה ברבינוביץ, ולזאת נוסיף את הזהירות הדרושה בהרשעה בעבירה בה עסקין - זהירות שמתגברת במסגרתה של קובלנה פלילית פרטית, שגם בה ניתן למצוא תימוכין לעמדת בית המשפט קמא.

59. אנו ערים להלכה לפיה גם על זכות ההפגנה, על אף חשיבותה ומעמדה, ניתן להטיל הגבלות לשם הגנה על זכויות מתחרות לרבות הזכות לפרטיות, וכי :

"ככלל, מקום בו קיימת חלופה אפקטיבית, אין לאפשר הפגנה מול מעונו הפרטי של איש ציבור [...] הטעמים המרכזיים לפסיקה זו הם הרצון להגן על פרטיותם ואיכות חייהם של אנשי הציבור, משפחותיהם ושכניהם, והרצון למנוע השפעה לא לגיטימית על אנשי הציבור ומשפחותיהם - אינטרסים אשר הצדיקו לפי פסיקתנו הטלת הגבלות מסוימות מבחינת המקום בו תמומש החירות להפגין" (בג"ץ 5318/21 עיריית רעננה נ' משטרת ישראל, פסקה 3 לפסק-דינו של כב' השופט גרוסקופף (18.5.22)).

מהלכה זו לא ניתן להסיק את התוצאה לה מייחל רבינוביץ. הגבלות שניתן להטיל על זכות ההפגנה בהליך המתאים לחוד וחציית הסף הפלילי לחוד. אכן, כפי שהקדמנו, משקלה של הזכות לפרטיות הוא רב ולעיתים תגבר על זכויות מתחרות, ואולם הקביעה כי המעשה מקים את יסודות העבירה מחייב בחינה קפדנית. רק כאשר עסקין בהטרדה קשה אשר מדירה אדם משלוותו ופוגעת בתחושת הביטחון שלו, כן כאשר ההטרדה היא התכלית העיקרית ואין היא משרתת אינטרס ציבורי לגיטימי ניתן במקרים המתאימים להטיל על המבצע אחריות פלילית.

60. כזכור רבינוביץ השיג במסגרת הודעת הערעור גם כנגד זיכוי של זהבי מעבירת לשון הרע באישום הראשון. טענותיו של רבינוביץ בהיקשר זה נטענו בשפה רפה בגדרי הערעור, ונראה כי כך נטען מהטעם שקבלת עמדתו חסרת משמעות ולא תשליך בפועל על התוצאה הסופית נוכח הרשעת זהבי באותה העבירה ביתר האישומים. מכל מקום, בית המשפט קמא הבהיר כי האמירה "דם ילדינו בראשך", לא יועדה להכתים את רבינוביץ ברצח, שכן אין לנתק אמרה זו מההקשר שהוא ביקורת על תוכנית התעבורה שהונהגה ביישוב, מסקנה שבהחלט סבירה :

"דוגמה לדבר, שאינה נטועה בעולמות הסאטירה, יכולה לסייע: מוטחת ביקורת כלפי נבחר ציבור, שבה נאמר כי 'ידיו הן ששפכו את דמו של פלוני'; האם תתקבל טענה כי המשמעות שתובן על-ידי נמעני הפרסום היא שאותן ידיים הן אלה שממש 'סחטו את ההדק', או ביצעו כל פעולה מעין זו, או שמא יובן פרסום שכזה, כטיעון שלפיו אותו נבחר ציבור הוא שנושא באחריות, בשל האופן שבו מילא את תפקידו? ברי, כי ברוב רובם של המקרים, רק המשמעות השניה, זו המצויה מעבר לפשט המילים, היא שתובן על-ידי אדם מן הישוב, כך שלא ייוחס לנבחר הציבור מעשה רצח אקטיבי שבגינו יש להעמידו למשפט פלילי" (רע"א 817/23 עמותת חוזה חדש נ' ח"כ מיקי (מכלוף) זוהר, פסקה 2318 לפסק-דינו של כב' השופט סולברג (30.5.23)) (להלן: עניין עמותת חוזה חדש).

כל אדם סביר מהישוב יפרשה כהבעת ביקורת על עשייתו הציבורית של רבינוביץ ולא כקביעה כי האחרון הינו "רוצח"- כך שעה שעסקינן בעוולה אזרחית והדבר נכון מקל וחומר בהליך פלילי ועוד יותר בקובלנה פרטית. יתרה מכך, במסגרת הערעור רבינוביץ לא השיג כנגד קולת העונש ולא עתר להחמרה בענישה למקרה וטענתו זו תתקבל, מכאן הרשעה נוספת כאשר זהבי הורשע במסגרת הכרעת הדין בביצוע 4 עבירות בניגוד לחוק איסור לשון הרע, היא חסרת נפקות.

ערעור זהבי

61. נפתח בהצגת הסעיפים הרלוונטיים מחוק לשון הרע:

**"6. המפרסם לשון הרע, בכוונה לפגוע, לשני בני-אדם או יותר
זולת הנפגע, דינו - מאסר שנה אחת."**

ואילו לשון הרע הוגדר בסעיף 1 לחוק בזו הלשון:

**"1. לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול -
(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרם לשנאה, לבוז או
ללעג מצדו;
(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחדים לו;
(3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת,
בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;
(4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו,
נטייתו המינית או מוגבלותו;"**

62. כידוע, חוק לשון הרע משקף איזון בין שתי זכויות רמות מעלה שהן הזכות לשם הטוב אל מול הזכות לחופש הביטוי. ההגנה על שמו הטוב של הנפגע מעוגנת באיסור ובקביעה כי במקרים מסוימים תהא בלשון הרע משום עבירה פלילית או עוולה אזרחית. במקביל, החוק מצמצם את הפגיעה בחופש הביטוי, דבר שבא לכלל ביטוי ברשימת ההגנות והפרסומים המותרים המנויים בפרק ג' לחוק איסור לשון הרע. עוד מקובל, כי ככל שעסקינן בפרסומים בעניינם של עובדי ציבור ובאשר לעשייתם הציבורית, הרי נקודת האיזון נוטה לעבר הזכות לחופש הביטוי (ראו מיני רבים : ע"א 214/89 **אבנרי נ' שפירא** פ"ד מג(3) 840, עמ' 863 (1989)); ע"א 1104/00 **אפל נ' חסון**, פ"ד נו(2) 607, 621-623 (2002); ע"א 751/10 **פלוגי נ' דין אורבך**, פסקאות 105-1010 לפסק-דינו של כב' השופט ריבלין (2012)).

63. משום שבית המשפט קמא יחס משקל רב בגדרי הכרעת הדין להבחנה בין עובדה להבעת דעה חשוב להזכיר:

"להכרעה בשאלה זו, תיתכן השפעה ניכרת גם על הקביעה אם הפרסום עולה כדי 'לשון הרע', כהגדרתה בחוק, אם לאו. ודוק: הן הבעת עמדה, הן קביעת עובדה, עשויות לבוא בקהל הביטויים העולים כדי 'לשון הרע', כהגדרתו בסעיף 1 לחוק [...] ואולם, על הספקטרום שבין הביטויים המהווים לשון הרע, לבין אלו שאינם כאלה, ברי כי פרסומים שיאופיינו כהבעת עמדה, ככלל, יהיו קרובים יותר לקוטב השני מאשר לזה הראשון" (פסקה 18 בעניין עמותת חוזה חדש).

גם הבעת דעה כנגד איש ציבור ובאשר לעשייתו הציבורית עלולה, במקרים מיוחדים, להוות לשון הרע; ואולם, למקרה והפרסום חצה את הרף הדרוש קיימת אפשרות כי המפרסם יחסה בצילה של הגנת תום הלב, וליתר דיוק ההגנה שקיבלה ביטוי בסעיף 15(4) לחוק לשון הרע שזו לשונה: **"הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות"**.

64. אין לנו צורך להרחיב בהיקרש זה מעבר לאמור, שכן במקרה זה לא יכולה להיות מחלוקת כי זהבי ברוב פרסומיו הציג עובדות מכפישות ביחס לרבינוביץ, כפי שנרחיב בהמשך. עם זאת, נדגיש בתמצית, כי מה שקובע לענין הבחנה זו:

".. הוא האופן שבו הדברים נתפסים על ידי האדם הסביר הקולט אותם; כמסקנה אישית סובייקטיבית של המפרסם או כנתון עובדתי המתאר את המציאות. לכן כאשר המפרסם מציג מסקנתו האישית כנתון קיים, באופן שהאדם הסביר שהפרסום פונה אליו, קולט את המסקנה כעובדה מוגמרת הקיימת בעולם המעשה, יש לראות במסקנה פרסום עובדה" (דיני לשון הרע, הדין המצוי והדין הרצוי, חאלד גנאים, מרדכי קרימנצר, בועז שנור, התש"ף-2019, עמ' 91-92) (להלן: גנאים, קרימנצר ושנור); ראו גם ענין עמותת חוזה חדש, פסקה 21)

65. רכיב נסיבתי נוסף בהגדרת העבירה הוא היות הפרסום לשון הרע. פרסום יכול להיות לשון רע אם בגדרו מיוחס לזולת תכונות או מעשים שיש בהם כדי לפגוע בשמו הטוב, לבזותו או להשפילו:

"כאמור, השם הטוב הוא ההערכה החברתית המגיעה לפרט בגין תכונותיו ובגין מעשיו, דהיינו המוניטין המוצדק של הפרט. פגיעה בשם הטוב משמעה ייחוס לפרט תכונות או מעשים שליליים שמנוגדים לתכונותיו ולמעשיו האמיתיים" (גנאים, קרימנצר ושנור,

עמ' 82)).

66. פגיעה בשם הטוב תהווה עבירה פלילית במקרים חריגים, זאת כאשר הפגיעה מכוונת, ובצידה גם פגיעה באינטרס ציבורי חשוב אחר כמו שלום הציבור, או באינטרס של מניעת שנאה ואלימות בחברה (רע"פ 2660/05 יוסף אונגרפלד נ' מדינת ישראל, פסקה 51 לפסק-דין של כב' השופטת פרוקצ'ה והאסמכתאות שם (13.8.08)). ההצדקה להטלת אחריות פלילית נוסף לאזרחית טמונה בקיומו של אינטרס ציבורי מיוחד:

"בענייננו מדובר באיום על שלום הציבור, שהוא מעבר לשמירה על שמו הטוב של האדם הפרטי, שאותה ניתן להבטיח באמצעות העילה האזרחית. איום כזה מתממש במידה המצדיקה שימוש באיסור פלילי רק מקום שלפרסום נלווית כוונה של ממש לפגוע. רק אז מתעצם החשש להפרת הסדר הציבורי ולהגברת השנאה והיריבות כדי כך שיהיה ראוי להפעיל את הסנקציה הפלילית" (רע"פ 9818/01 שמעון ביטון נ' ציון סולטן, פסקה 28 לפסק-דין של כב' הנשיא ברק (31.3.05)) (להלן: עניין ביטון).

67. עוד נקבע בעניין **ביטון** כי אין הצדקה לסטות מן ההלכה הקיימת, ולפיה כלל הצפיות אינו חל בעבירת לשון הרע. כן נקבע באותה הלכה כי על התקיימות היסוד הנפשי (הכוונה לפגוע) ניתן ללמוד בעיקר מתוכן הפרסום עצמו ואין הכרח שהפרסום ייועד כולו לפגיעה בלבד, וגם מהנסיבות האופפות את דבר הפרסום. (עניין **ביטון**, פסקה 31).

68. עתה נדרש לכל אחד מהפרסומים שבגינם זהבי הורשע.

- האישום השני - אישום זה סב סביב מייל מיום 19.6.20 אותו הפיץ זהבי ובו צוין, בין היתר, כי "מאיר רבינוביץ, ומירב יובל על דוכן העדים ושיקרו לבית המשפט במצח נחושה... ולא יוכלו השניים להסתתר ולהפר אמונים ובצע [כך במקור] עוולות תחת מסך הוועד"

הקביעה כי רבינוביץ העיד שקר בבית המשפט מוצגת כעובדה, וכך כל אדם סביר שנחשף לפרסום יבין. באשר לקביעת עובדה זו לא הובא ולו בדל של ראיה תומכת, ובפועל בגדרה זהבי מייחס לרבינוביץ ביצוע עבירה פלילית חמורה - קביעה שבהחלט חותרת תחת ההערכה החברתית המגיעה לרבינוביץ בגין תכונותיו ומעשיו. אמרה זו מתוכננת, קשה, מגלמת בחובה כוונה לפגוע ולא מתיישבת עם האינטרס הציבורי בדבר מניעת שנאה וליבוי האלימות בחברה. לא זו אף זו, עובדה זו לא יכולה לחסות תחת אף הגנה, שכן לא הוכחה נכונותה והרושם המתקבל הוא כי נאמרה בחוסר תום לב, ממניעים פסולים ואף מתוך שנאה.

- האישום השלישי - ביחס להרשעת זהבי בעבירה בניגוד לחוק שון הרע על יסוד אישום זה, נראה כי בית המשפט קמא נקלע לטעות. בית המשפט קמא בהכרעת דינו ציין בזו הלשון:

"במייל נשוא האישום השלישי צוין כי הקובל הרוויח מאות אלפי שקלים בגין בניית מבנה לא חוקי במזיד, והתחמק מתשלום דמי שימוש, קנסות וחילוט בזכות קשריו. כן נכתב כי הקובל עושה עוולות

חריפות בנושאי תעבורה, מצוין כי שקרים בבית המשפט לא יועילו, כי "דם ילדינו בראשך (בנושאי תעבורה)", ועוד" (עמ' 34).

אלא שמעיון בקובלנה המתוקנת אותה הגיש רבינוביץ עולה, כי הרשעתו התבקשה על יסוד דברים שכתב רבינוביץ במייל זה בזו הלשון: "מאיר רבינוביץ-זכור- דם ילדינו בראשך (בנושא תעבורה)".

זה אותו הביטוי בגינו זהבי זוכה מעבירה זו בזיקה לאישום הראשון - זיכוי שאישרנו מקודם, כאשר ליתר העובדות אותן הציג בית המשפט קמא אין זכר באישום השלישי.

אכן בית המשפט היה רשאי להרשיע זהבי בעבירה שאשמתו בה נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו כקבוע בסעיף 184 לחסד"פ - ואפשרי כי לעובדות אלו נחשף בית המשפט קמא מהעיון במייל. ואולם, הפעלת סמכות זו אפשרית באם ניתנה הזדמנות סבירה להתגונן, והכוונה לעמידה במבחן כפול; הראשון, טכני-פרוצדוראלי, בכך שניתנה לזהבי הזדמנות ממשית לחקור עדים ולהביא ראיות; והשני-מהותי, בכך שניתנה לו הזדמנות לגבש ולהציג קו הגנה ביחס לעבירה. כן הלכה היא כי בהיעדר זיקה עניינית הדוקה בין התשתית הנטענת באישום לבין זו ששימשה יסוד להרשעה קיים צורך באזהרה מפורשת (ע"פ 4190/13 **עידו סמואל נ' מדינת ישראל**, פסקאות 88-89 (18.11.14); ע"פ 930/22 **אסמא חטיב נ' מדינת ישראל**, פסקה 21 (31.7.22)). לשאלת מתן הזדמנות סבירה לזהבי להתגונן בהיקשר זה אין התייחסות בגדרי הכרעת הדין אשר נותרה עמומה, ומכאן, במיוחד שעה שעסקין בפלילים, יש לנקוט בגישה זהירה ולהורות על זיכוי זהבי מהעבירה שיוחסה לו באישום השלישי.

- האישום הרביעי - סב סביב פרסום מיום 8.7.22 בו מזמין זהבי תושבי היישוב להגיע לבית המשפט לשמיעת חקירת "חברי כנופיית ההון-שלטון של הדר-עם שניצלו כוחם בשלטון המקומי, וגנבו בצורה ישירה או עקיפה, כספי ציבור", ובהמשך המייל זהבי גם נוקב מפורשות בשמו של רבינוביץ. גם כאן זהבי קובע כעובדה כי רבינוביץ גנב כספי ציבור, ובכך הוא מייחס לו מעשה שלילי ואף פלילי קשה במיוחד לאור תפקידו הציבורי וכמי שאמון על הקופה הציבורית וטובת הכלל. לאור זאת, ומהטעמים עליהם עמדנו לעיל באשר לאישום השני, אנו סבורים כי בית המשפט קמא צדק במסקנתו גם בעניין אישום זה.

- האישום החמישי - מתייחס למייל מיום 3.4.22 בו כותב זהבי, בין היתר, כי רבינוביץ וב"כ הקודם הם שני גנבים של כספי ציבור, רודפי בצע מתועבים מושחתים "הגנבים מהקופה הציבורית" וגם "רבינוביץ הזה, רודף הבצע החולני, שגונב לכם כספים..". גם בפרסום זה עולה תמונת שיח של שנאה יוקדת וביטויים שמציגים עובדות קשות, משפילות ומבזות מתוך כוונה לפגוע ברבינוביץ. מכאן, ומהטעמים עליהם עמדנו בזיקה לאישום השני שהם נכונים ושימיים גם בעניין פרסום זה, הרי התוצאה אליה הגיע בית המשפט קמא היא נכונה וצודקת.

69. כזכור, זהבי גם טען להגנת זוטי הדברים שקיבלה ביטוי סעיף 34 לחוק העונשין. כידוע סייג זה יש להחיל בזהירות ואך במקרים בהם "**המעשה אינו מגלם את המידה המינימלית של סכנה לציבור, הנדרשת לשם התהוות עבירה פלילית, למרות שישנם בו כל סימני ההיכר הפורמליים הנדרשים להתהוותה**" (רע"פ 7052/18 **מדינת ישראל נ' רפי רותם**, פסקה 62 לפסק-דינו של כב' השופט סולברג (5.5.20)). בהיות הגנה זו חריג, אזי אותה יש לפרש וליישם בצמצום ורק במקרה שמעשה העבירה הצמיח מידה מזערית של סכנה לציבור (ע"פ 7829/03 **מדינת ישראל נ' אריאל הנדסט**

חשמל רמזורים ובקרה בע"מ, פ"ד ס(2) 120, 148 (2005)). בענייננו, צודק בית המשפט קמא במסקנתו, שכן עוצמת הביטויים השליליים וביחוד הקביעה כי רבינוביץ ביצע עבירות פליליות שבחלקן אף חותרות תחת טוהר המידות הדרוש מאיש ציבור כמו גם כמות הפרסומים, מלמדות כי נגרם נזק משמעותי הן לרבינוביץ וגם לאינטרס הציבורי. בספר החוקים קיימים איסורים מהחמור ביותר עד לקל, ותחולת הגנה זו אין לגזור ממידת חומרת האיסור עצמו. רוצה לומר, שאין זה נכון להחיל הגנה זו רק על יסוד קולת העבירה או העונש שבצידה אחרת נרוקן עבירות רבות מתוכן, אלא בזיקה למידת הפגיעה של המעשה או המחדל בנורמה החברתית שהאיסור יועד להגן עליה ובאינטרס הציבורי (השוו רע"פ 2788/00 **נמר נ' מדינת ישראל**, פ"ד נד(3) 385 (18.7.00)).

70. באשר לערעור זהבי על חומרת העונש, אנו סבורים כי בהשגותיו בהיקרש זה אין ממש. בשאלת הפיצוי נראה כי בית המשפט קמא עשה חסד עם זהבי שעה שהסתפק בחיובו בפיצוי בסך 50,000 ₪, ללא הצמדה (סעיף 7א(ה) לחוק לשון הרע), ובפיצוי ללא הוכחת נזק בודד בלבד למרות שלאור תכני הפרסום שבחלקם שונים ופערי הזמנים ניתן היה לשקול חיובו ביותר מפיצוי אחד בהתאם לסעיף 7א(ד) לחוק לשון הרע (רע"א 2855/20 **פלונית נ' פלוני**, פסקאות 78-82 לפסק-דינו של כב' השופט סולברג (6.10.22)).

זו מסקנתו למרות הזיכוי מהעבירה לפי חוק לשון הרע שיוחסה לזהבי באישום השלישי, שכן הפיצוי שנקבע הוא על הצד הנמוך ובהחלט לא מצדיק התערבות.

הדבר נכון לעניין המאסר המותנה שהינו הכרחי במקרה זה לאור התנהלות זהבי בהפצת לשון הרע במשך שנים כנגד רבינוביץ, כאשר כל ההליכים האזרחיים הקודמים והפיצויים שבהם חויב בעבר לא הרתיעו אותו, ומכאן דרוש עונש מאסר מרתיע הצופה פני עתיד.

גם בשאלת הוצאות המשפט לא ראינו להתערב. עניין זה נמצא בליבת שיקול דעתו של בית המשפט קמא, הגם שעסקינן בהליך מורכב בו הושקעו משאבים רבים.

סוף דבר

71. אנו מורים בזאת על דחיית ערעור רבינוביץ (עק"פ 37540-05-24).

מקבלים חלקית את ערעור זהבי (עק"נ 1859-05-24), בכך שאנו מורים על זיכוי מהעבירה לפי סעיף 6 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה - 1965 שיוחסה לו באישום שלישי, ודוחים את השגותיו לעניין ההרשעה ביתר האישומים וגם באשר לחומרת העונש ופסיקת הוצאות המשפט.

ניתנה והודעה היום א' שבט תשפ"ה, 30/01/2025 במעמד הנוכחים.

ניצן סילמן, שופט

מאזן דאוד, שופט

אברהים בולוס, שופט
[אב"ד]